

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Megyei forduló

2023. január 26.

8. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A dolgozatoknak 2023. február 2-ig be kell érkezniük postán a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Iskola 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit mesterpedagógus

Lektorálta:

Káizer Bernadett szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Tollbamondás

[illegible]

Olvasd el figyelmesen a szöveget! Azután válaszolj a feltett kérdésekre!**Szép magyar beszéd**

Korabeli könyvajánló:

A pedagógusjelöltek Kazinczyról elnevezett országos szép magyar beszéd és kiejtés versenye immár 15 éve folyik. Ebből a másfél évtizedből tizenkettedszer kerül sor e nemes vetélkedőre az ELTE-n. Az előkészítésben, a szervezésben és a lebonyolításban a Fonetikai Tanszék játszik fő szerepet. A feladat nagysága és a tanszék helyzete, ellátottsága nincsen összhangban, ezért mindig elkel a külső segítség. A versenyek szakmai színvonalának a növelése érdekében a szaktanszéknek vannak másra át nem hárítható teendői. Tudjuk, tapasztaltuk is elégszer, hogy a szövegolvasás minőségét nem a versenyen való szereplés dönti el, hanem a nyelvhasználat törvényeinek, szabályainak a pontos ismerete, az állandó gyakorlás és pallérozás; a magunkban kifejlesztett és bennünk élő nyelvi eszmény teszi élménnyé és sikeressé a szereplést. Mit tehet a Fonetikai Tanszék a versenyekre való felkészítésben? Keveset. A munka java a tanulóra, az oktatást végző intézményre és a felkészítő tanárookra hárul. És ezt a munkát helyettük senki más nem végezheti el.

A kötet szerzői: Apáczai Csere János, Babits Mihály, Bajkóné

Révész Zsuzsa, Bajza József, Bárczi Géza, Beke György, Bessenyei György, Csoóri Sándor, Deme László, Erdei Iván, Fodor Katalin, Hercegi Károly, Illyés Gyula, Juhász Ferenc, Karinthy Frigyes, Kármán József, Kodály Zoltán, Kosztolányi Dezső, Kölcsey Ferenc, Latinovits Zoltán, Lotz János, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Pázmány Péter, Péchy Blanka, Pilinszky János, Sarkadi Imre, Sütő András, Tamási Áron, Weöres Sándor, Zolnai Béla

Kiadó: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 1988

1. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a verseny**6/****Igaz vagy hamis az állítás?**

- a) Eddig csak háromszor rendezték máshol a szépkiejtési versenyt.
- b) Budapesten adták ki ezt a kiadványt.
- c) A kiadvány valójában egy szöveggyűjtemény.
- d) Az ELTE a hivatalos rövidítése az egyetemnek.
- e) A Fonetikai Tanszék nem az egyetem intézménye.
- f) Azok versenyeznek, akik tanárok szeretnének majd lenni.

2. Melyik ige jelentésével hozható összefüggésbe a három főnév?**3/****Írd a szavak mellé a hozzátartozó elemeket! Egy ige kimarad.**

pallérozás		1. vállal
áthárítás		2. csiszol
eszmény		3. szépít
		4. idealizál

3. A kiadvány címe: Szép szóval igazat**Jelentése: Az igazságot is szép szavakkal kell kifejezni.****5/****Keresd meg a szólások, közmondások megfelelő jelentését! Írd melléjük a számot!**

Legnehezebb az igaz szó.

1. Az ellentéteket el lehet simítani jó szóval.

Elég szép, ki szép szót ad.

2. Ha szépen szólunk, mások értékelik.

Erő van a szóban.

3. Kihívás mindig igazat mondani.

Szép szó nyeri meg a szeretetet.

4. Meggyőző a szóbeli fellépése.

Szép szó ellenséget is megbékéltet.

5. Szerethető az, aki szépen szól.

4. Ki ő? A leírás alapján válaszd ki a felsorolt nevek közül a megfelelő személyt!**6/**

a) Nem használja az asszony nevét. Vezetéknévének az utolsó betűjét másképp ejtjük, mint ahogy írjuk. A Kazinczy-verseny alapítója.

b) Neve háromelemű, és az illető nem nő.

c) Vezetéknéve kiejtésekor ugyanazokat a magánhangzókat használjuk, keresztnéve pedig egy szótagú.

d) Kettőzött mássalhangzóra végződik a vezetéknéve a kiejtés során.

e) Az illető férfiak neve foglalkozás, tevékenység.

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: _____**

Helyesírási feladatok

1. Kapcsold az alábbi utótagok mindegyike elé a Duna szót, majd írd le az így kapott szavakat, szókapcsolatokat helyesen! **10/**

Utótag	Szó, szókapcsolat
melléki	
folyam	
híd	
kanyar (a tájegység)	
medence	
mente	
part	
szerdahelyi (település)	
táj	
völgyi	

2. Írd le helyesen tagolva az alábbi mondatkígyókat! **13/**

FELFELSÉTÁLADOMBRA. _____

MEGFOGOMHÍVNI KARÁCSONYRA. _____

IDEODALÉPKED. _____

MEGNEFOGDAZEDÉNYFÜLÉT! _____

NINCSFÉLTENIVALÓJA. _____

FELÜLVIZSGÁLOMACSALÁDOMANYAGIHELYZETÉT. _____

AMÁRVÁNYDRÁGAKŐJÁRDASZEGÉLYNEK. _____

ACSIMPÁNZFENNMARADTAFÁN. _____

ALEVÉLNEKIMEGY. _____

EZIDŐTÁJTUNALMASAZÉLET. _____

MEGTUDFŐZNI EGYLEVEST. _____

JÓLESETTAFIGYELMESSÉGED. _____

EMÖGÖTTAFAMÖGÖTTÁLLT. _____

3. Egészítsd ki a szavakat – ahol szükséges – ly-nal vagy j-vel! **10/**

po__áca, szó__a, vőfé__, röhe__, hatá__os, í__, mág__a, valami__e, hi__ába, ricsa__

4. Milyen magán- vagy mássalhangzót kell használni, ha helyesen akarjuk leírni a következő szavakat?**14/**

1=rövid

2=hosszú

X=mindkettő lehet

	TIPP		TIPP
d_c (u)		má__ik (l)	
metaf_ra (o)		á__hatatos (l)	
f_ga (u)		megér_ette (t)	
da (o)		autogra (m)	
kult_rális (u)		vége_ (t)	
autószer_v_z (i)		a_isztál (sz)	
t_zes (i)		a_immetrikus (sz)	

5. Írd a táblázat utolsó oszlopába a helyesen írt forma/formák betűjelét/betűjeleit!**13/**

A	B	
megbocsát	megbocsájt	
fennkölt	fenkölt	
Osloban	Oslóban	
Shakespeare-i	shakespeare-i	
Pesti hírlap	Pesti Hírlap	
e-mail	ímél	
szent korona	Szent Korona	
Szenteste	szenteste	
giz-gaz	gizgaz	
Kedves Tanár Úr!	Kedves tanár úr!	
WC-pumpa	vécépumpa	
ELTÉ-re	ELTE-re	
Amerikai egyesült államokbeli	amerikai egyesült államokbeli	

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**